

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายใน สำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัยเขต 1 ตามทฤษฎีการนิเทศภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 4) ในกรอบการนิเทศ 4 ด้าน คือ การนิเทศ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้การศึกษาดำเนินไปตามความมุ่งหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำนวนประชากรโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 2,073 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เลือกโดย ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ได้จำนวนทั้งสิ้น 333 คน โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Taro Yamane, 1973 : 725 อ้างถึงใน เกษม สหราชทิพย์, 2543 : 350) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 2,073 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรตามสถานภาพคือ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน แล้วสุ่มตามสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่

อำเภอ สถานภาพ	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูการศึกษา พิเศษ	ครูผู้สอน	รวม
เมือง	46	46	46	773	865
กิ่งไทรลาด	43	43	43	398	484
คีรีมาศ	40	40	40	354	434
บ้านด่านลานหอย	26	26	26	238	290
รวม	155	155	155	1,763	2,073

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามอำเภอและสถานภาพ

อำเภอ สถานภาพ	ตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ผู้บริหาร	ครูการศึกษาพิเศษ	ครูผู้สอน	
เมือง	20	20	85	125
กิ่งไทรลาด	15	15	64	94
คีรีมาศ	10	10	51	71
บ้านด่านลานหอย	5	5	33	43
รวม	50	50	233	333

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัญหาการนิเทศภายในได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหาร ตำแหน่งครูการศึกษาพิเศษ และตำแหน่งครูผู้สอนในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 ในการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการ

เรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

3. ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน 4 ด้าน คือ การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

3. สร้างแบบสอบถามจากเอกสารตำราต่างๆและนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คือความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดขึ้น (IOC) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวซี ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4.2 อาจารย์ ดร.สุพัชร์ ช่างพินิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4.3 รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามโดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ข้อคำถามทั้งหมดมี 40 ข้อ และมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพโดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 2 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามแยกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน ครูการศึกษาพิเศษโรงเรียนละ 1 คน ครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน

รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน นำผลการทดลองมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.983

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงมาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่จะเก็บข้อมูลก่อนล่วงหน้า
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความสะดวกในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยจะเดินทางไปส่งและเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามและรับกลับคืนมาทั้งหมด 333 ฉบับ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลระยะที่ 1 เพื่อใช้ผลการวิเคราะห์สร้างแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
  - 1.1 การค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

2.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ส่วนข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วแปลผลโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับค่าเฉลี่ย ของประคอง กรรณสูต (2538 : 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับปัญหามาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับปัญหาน้อยที่สุด

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด
	$\sum$	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่งผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน รายงานผลเป็นค่าสถิติ เอฟ (F-test) โดยใช้สูตร One Way ANOVA และทดสอบหาค่าเฉลี่ยรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Scheffe' Test

ระยะที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ซึ่งมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จาก 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน
- 2) ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน
- 3) ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 เกี่ยวกับสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล โดยนำข้อมูลมาจัดลำดับของปัญหาตามข้อคำถามของแต่ละด้าน แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีปัญหาลำดับที่ 1-3 ของแต่ละด้านมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงาน

3.2 กำหนดกรอบเนื้อหาการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมปัญหาลำดับที่ 1 - 3 ของทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล

3.3 เขียนข้อคำถามหรือรายการที่ต้องการสัมภาษณ์ ตามเนื้อหาในข้อ 2

3.4 นำข้อคำถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3.5 ปรับปรุงข้อคำถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

3.6 นำข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับค่านิยมศัพท์เฉพาะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.7 นำข้อคำถามมาปรับปรุงจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน

4.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.2.1 นำเสนอข้อมูลปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่ได้จากระยะที่ 1

4.2.2 สัมภาษณ์แนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็น 4 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านวัดผลและประเมินผล นำเสนอด้วยวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา